

כבר הגדרנו את עקרון השידור האל-חושי המנחה עריכה נכונה. שני חושים מסייעים לנו במחלקת הקליטה של הצופה: העין התבוננית והאוזן העצבנית. העין קשורה ישירות למוח, מדווחת ומעדכנת ועל כן מתפקדת ברמה היותר מודעת, לפירוק תבונתי. לעומתה, האוזן או חוש השמע (בהגדרה לא מדעית) מחובר יותר לעצבים, או לאינסטינקטים, בהגדרה כוללנית ופרטית למצב שבו אנו מגיבים מיידית. ובעברית של יום-יום - מהאוזן ישירות לבטן. אם מסרים ויזואליים עוברים דרך מסנני התודעה המסבירה למוח "זה עץ זה ים", הרי שאזעקת אמבולנס מכניסה את הגוף לדריכות של "אסון מתרחש". מכך תבינו עד מה רבה השפעתו של הפסקול בעיצוב החלל הפיזי שבו מתרחשת עלילת הסרט (אווירה) והחלל הרגשי שיחווה הצופה.

כבונה את העולם שמעבר לתמונה הקבועה בפריים הנתון, במסך שממול, הפסקול הבוקע מהרמקולים, ממלא את חלל האולם וכך יוצר את המעטפת האווירתית.

שבו בחדרכם ונסו לאתר את הקולות הנשמעים בו ותיווכחו עד כמה פולשים חיי הסביבה אל סביבתכם האינטימית, לא תמיד מתוך שליטה: צעקות מהרחוב, רדיו של השכנים, בכי של תינוק, חריקת בלמים, צופרי מכונות, המיה של כביש, של חשמל, תנועה - חדר שלכאורה יכול להימצא בכל מקום מקבל שייכות מאופי אווירת הסביבה.

עקב טיבו החושי והפחות מודע של הקול, אפשר להשתמש בו במקביל לתמונה ולעתים לחסוך זמן מסך יקר או למלא זמן מסך תקוע, שאינכם יכולים לקצר אותו. סצינה קולית. התרחשות שמעבר לפריים.

הבנה שכזו נותנת כלי עבודה זמין ואמצעי ביטוי עשיר מאוד בידי העורך. עריכה, מטבעה, עובדת על תחושות. כלי העריכה הראשי - השוטים - הינו נתון שנקבע מראש בזמן הצילומים, בתהליך ייצור יקר מאוד ועל כן לא תמיד תוכלו למלא חסרים ע"י צילומים חדשים. הקלטות, לעומת זאת, הן דבר הרבה יותר זמין וזול.

דוגמא אישית: לפני מספר שנים עיצבתי פסקול לסרט "כפפות" של רפי אדר. בסצינה מסוימת נראתה ההתרחשות הבאה: מאוחר בלילה, גיבור הסרט מגיע שיכור לבית מאמנו והם צועקים זה על זה. לאחר זמן רב, רב מידי לדעתי, יצאה אשתו של המאמן להרגיע את הרוחות. מכיוון שהרגשתי שתזמון כניסתה מלאכותי מידי, חיפשתי סיבה לאיחור. נזכרתי שבסצינה מוקדמת חגגו את הולדת בנם וכך נמצא הפתרון: בזמן המריבה התעורר התינוק, בכה, היא קמה להרגיעו ורק כשנרדם נכנסה והפרידה בין הניצים. כדי להרכיב את הסצינה, הקלטתי את השחקנית מרגיעה את התינוק, לקחתי מספריית אפקטים בכי של תינוק והרכבתי אותם ביחד. לאחר שהתינוק נרגע, הופסתי אפקט סגירה של דלת ואז היא נכנסה לפריים.

זהו הצד העיצובי של הפסקול. אולם כדי שאכן יישמע, עלינו לדאוג לבהירות השמע, לגובה נכון של אלמנטים ולמיקס מדוייק - כדי שהאווירה לא תבלע דיבור, שהמוזיקה לא תשתלט, או שכן - אם ברצוננו שתעורר. כפי שצריך לשמור על חדות (פוקוס) התמונה, צריכות המילים להשמע בבהירות, מכיוון שאם לא, מאמץ הייתר שיידרש מהצופה (שלא לדבר על חוסר ההבנה) יגרם לעייפות ולאובדן ריכוז, שמשמעותם נטישת הסרט.

כשמכניס את עריכת הקול צריך קודם כל להקפיד על הצד הטכני - בהירות הדיבור ויצירת רצף אווירתי, הממקם את השיחה בזמן מסויים ובחלל אחד. זוהי הדרישה האלמנטרית מהפסקול. וכמו בית לאחר שדאגנו לאטימות הקירות והתקרה - אנו משקיעים מחשבה בבחירת הצבעים, התמונות וייתר האביזרים האישיים שלנו - שיייתנו לנו את תחושת הביתיות. ככל שנעטר את התמונה באלמנטים קוליים מתאימים, יעניק הפסקול לסרט עושר, חיות ואמינות. סגנון.

נאבחן שני צדדים של הכנת פסקול: עריכת קול ועיצוב פסקול.

בעריכת קול מתייחסים לאלמנטים הבאים:

- איכות שמיעת הדיאלוג.
- אפקטים ממקור נראה (טלפון, צלצול פעמון וכו') וכן, מוזיקה ממקור גלוי - דברים שנקבעו בתסריט ובצילומים.
- אוירת מקום בזמן ההקלטה (צילום).

בעיצוב פסקול מתבטאים המרכיבים הבאים:

- מוזיקת רקע.
- נוכחות הסביבה שמעבר לחלק הנראה.
- נוכחות דיבור (קרוב-רחוק ביחס למיקום דמויות בפריים וגדלי שוט, יחס ישר או הפוך).
- גוון הקול (אקולייזינג) - כהנחיה למיקס.

הנחיות לעריכת קול

טיפול בדיבור - עריכת דיאלוג

1. יצירת רצף של חלל זמן - השוואה בין רקעי הקלטה שונים לשיחה המתבצעת במקום אחד. לעתים, בעיקר בצילומי חוץ, יש פער גדול בין רקע (אוירת המקום) להקלטת הדמויות. הסיבה לכך היא מקומם. אם, לדוגמה, שניים משוחחים על שפת הים, האחד גבו לים והשני גבו לחוף, רחש הים שיקלוט המיקרופון יהיה רם בהרבה אצל דמות א', מה שיתבטא בחיתוכים חריפים, כשנערוך את השיחה. הפתרון - השוואת הרקע בהוספת אוירת ים לדברי דמות ב', שאותה מקליטים על הערוץ הפנוי.

2. דיבור לא שמיע - Guide Track

אם עקב תקלה או החלטה הפקתית, הוקלטו השחקנים (בשפתנו ה-Sync) בשמיעה לקויה, יש שתי דרכים להתגבר על הבעיה:

א. סנכרון Wild. אם הוקלט אותו דיאלוג באופן חופשי (Wild) - על הסט אך ללא מצלמה, כשהשחקנים משמיעים את הרפליקות באיכות משחק), צריך לסנכרן את הדיבור.

ב. Post Sync - הקלטה באולפן של הטקסטים, ע"י השחקנים הרואים את הקטע ומשמיעים את תפקידם במקביל לתמונה.

בשני המקרים נקבל דיבור נקי - אך נקי מידי. כדי להקנות לו אמינות ותחושת חיים, יש להקליט במקביל אוירת מקום (Room Tone), כפי שהוקלטה בזמן הצילום או כפי שייקבע בעיצוב הפסקול.

אפקטים

בערוצים נפרדים, עורכים אפקטים לפי הצורך. כדי לערוך את האפקטים במדוייק, יש להעביר אותם מהמקור (דיסק או תקליט אפקטים) לקלטת עבודה וממנה להקליט את הסרט, מסונכרן לתמונה. חשוב להקפיד על הקלטה מלאה של האפקט, לכל משך הדהודו. עדיף להקליט אותו על הערוץ ברמת השמיעה הסופית, מה שיאפשר מיקס רציף, ללא עצירות או חישובים של שינוי רמת הקול.

פסקול בין-לאומי (International Track)

סרט המיועד להקרנה בארצות שונות יצטרך לעבור דיבוב - Dubbing - התאמת שפת המקום לשפת השחקנים הזרים. לשם כך, יש להכין את שאר ערוצי הסרט, כולל אפקטים מסונכרנים (טריקות דלת שהוקלטה בזמן צילומה, למשל) - נפרדים מפס הדיבור. הדבר נכון גם לגבי קריינות בסרט תיעודי, או דברי מראיינים. על כן יש ליצור במקביל למיקס הסופי של הסרט, גם קלטת של Pre-Mix, שם הדיבור נפרד מייתר האלמנטים הקוליים.